

Kognitīvo kļūdu jeb izkropļojumu (*Cognitive distortion quest*, *CD-Quest* (de Oliveira et al, 2015)) aptaujas adaptācijas I posms

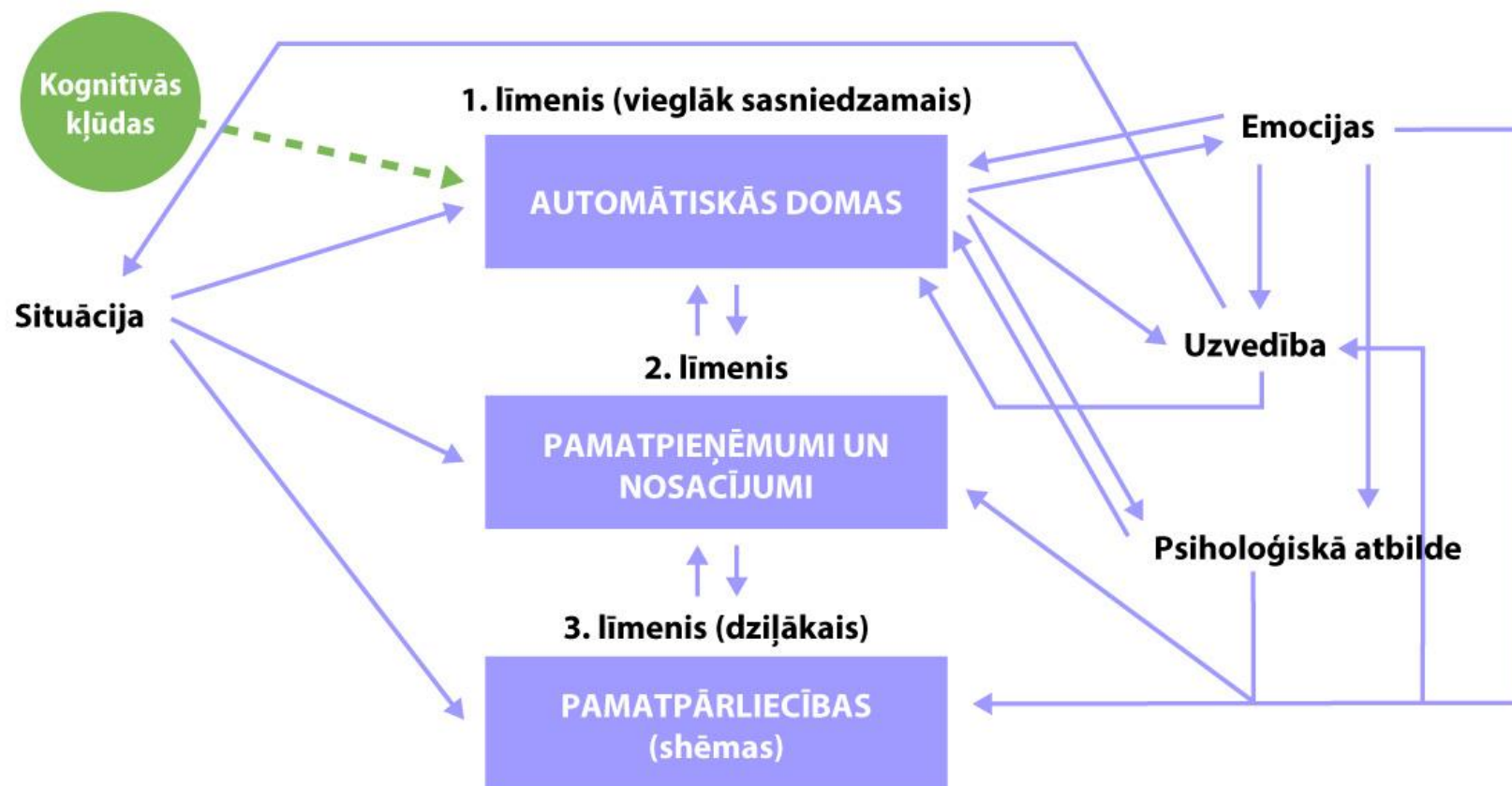
Laura Regzdiņa, prof. Kristīne Mārtinsone

Aktualitāte

Zinātnes un tehnoloģiju attīstība dinamika: multidimensionalitāte

Kognitīvo kļūdu jēdziens (de Oliveira, 2012)

Kognitīvo kļūdu aptauja (*de Oliveira et al, 2015*)

Pētījuma mērķis

veikt Kognitīvo kļūdu aptaujas (*Cognitive Distortions Questionnaire, CD-Quest* (de Oliveira et al, 2015))
adaptācijas pirmo posmu latviešu valodā

Pētījuma jautājumi

Kādi ir Kognitīvo kļūdu aptaujas (*Cognitive Distortions Questionnaire, CD-Quest*)
faktoru struktūra,
reakcijas un diskriminācijas indeksi,
iekšējās saskaņotības rādītāji,
retesta noturība
un vai tie atbilst oriģinālam?

Metode. Instrumentārijs

Kognitīvo kļūdu pašvērtējuma aptauja (*Cognitive Distortions Questionnaire, CD-Quest* (de Oliveira et al, 2015))

1. Melnbaltā jeb “visu vai neko” domāšana (saukta arī par domāšanu pretstatos): es situāciju, notikumu vai cilvēku uztveru “vai nu, vai” kategorijās – vienā no divām galējībām, nevis starp tām.

PIEMĒRI: “Es kļūdījos, tāpēc mani centieni bija nekam nederīgi.”, “Es apēdu vairāk, nekā biju domājis, tāpēc visa mana diēta ir vējā”.

Biežums pēdējās nedēļas laikā	Nemaz (Man nebija šādu domu)	Dažreiz (1–2 dienas)	Bieži (3–5 dienas)	Gandrīz visu laiku (6–7 dienas)
Intensitāte				
Es tam ticēju...	0			
Nedaudz (līdz 30 %)		1	2	3
Stipri (31–70 %)		2	3	4
Ļoti stipri (virs 70 %)		3	4	5

Metode. Dalībnieki

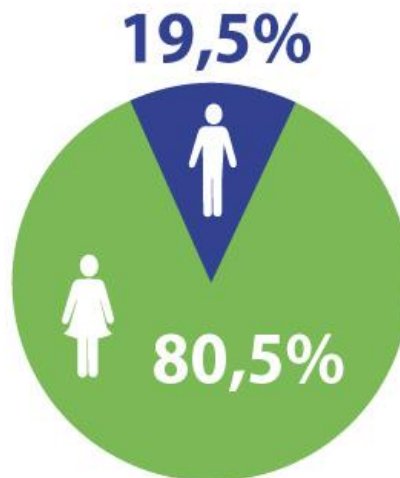
APTAUJA

N=246

DZĪVESVIETA

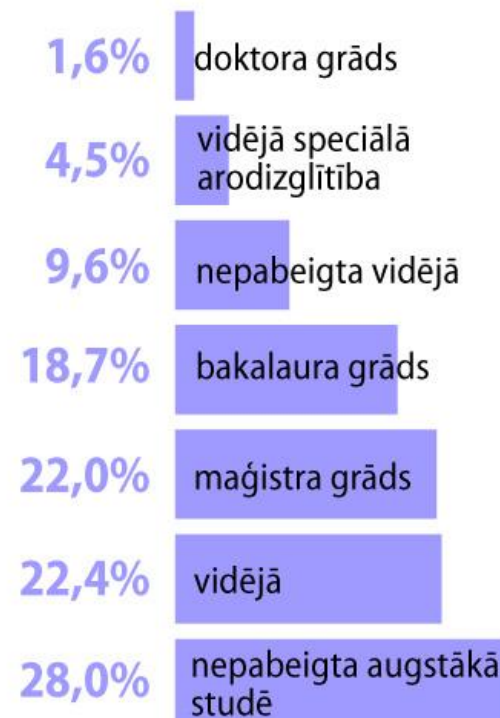
DZIMUMS

VECUMS (M=34,97)

IZGLĪTĪBA

Metode. Procedūra

- 1. posms – aptaujas tulkošanas process
01.10.2018.-10.01.2019.
- 2. posms – anketas sagatavošana
01.12.2018.-15.01.2019.
- 3. posms – datu ievākšana 18.01.2019.-30.03.2019.,
retests - 30. 04. 2019.
- 4. posms – datu apstrāde un analīze

Metode. Datu apstrāde un analīze

- SPSS 23 un R programmas

Adaptācijas I posma rezultāti: faktoru struktūra

- Kaizera-Meyera-Olkina kritērijs: KMO = 0,91
- Bartleta testa vērtība: $p = 0,000$

Kognitīvās kļūdas pants	Faktoru svori LV (F1)	Faktoru svori oriģ. (F1)
1. Melnbaltā jeb “visu vai neko” domāšana	0,62	0,43
2. Negatīvas nākotnes prognozēšana	0,64	0,45
3. Pozitīvās pieredzes ignorēšana	0,55	0,43
4. Emocionālā spriešana	0,52	0,40
5. “Birku piekāršana”	0,54	0,65
6. Negatīvā pārspīlēšana/pozitīvā nozīmes samazināšana	0,62	0,52
7. Negatīvais filtrs	0,59	0,52
8. Domu lasīšana	0,59	0,58
9. Pārmērīga vispārināšana	0,60	0,58
10. Personalizēšana	0,65	0,62
11. “Vajag” un “jābūt” apgalvojumi	0,47	0,55
12. Pārsteidzīga secināšana	0,50	0,54
13. Vainošana (citu vai sevis)	0,49	0,53
14. “Ja nu?” jautājumu uzdošana	0,55	0,44
15. Nelabvēlīgi salīdzinājumi	0,63	0,72

Adaptācijas I posma rezultāti: reakcijas un diskriminācijas indeksi

Kognitīvās kļūdas pants	Reakcijas indekss	Diskriminācijas indekss
1. Melnbaltā jeb “visu vai neko” domāšana	1,66	0,58
2. Negatīvas nākotnes prognozēšana	1,47	0,58
3. Pozitīvās pieredzes ignorēšana	1,32	0,50
4. Emocionālā spriešana	1,73	0,48
5. “Birku piekāršana”	1,56	0,50
6. Negatīvā pārspīlēšana/pozitīvā nozīmes samazināšana	1,36	0,57
7. Negatīvais filtrs	1,56	0,54
8. Domu lasīšana	1,76	0,56
9. Pārmērīga vispārināšana	1,26	0,55
10. Personalizēšana	1,31	0,60
11. “Vajag” un “jābūt” apgalvojumi	1,77	0,44
12. Pārsteidzīga secināšana	1,54	0,48
13. Vainošana (citu vai sevis	1,38	0,46
14. “Ja nu?” jautājumu uzdošana	1,70	0,51
15. Nelabvēlīgi salīdzinājumi	1,44	0,59

Adaptācijas I posma rezultāti : iekšējā saskaņotība, retesta noturība

- **Kronbaha alfa:**
 - $\alpha = 0,87$ (oriģ. $\alpha = 0,90$)
- **Tests - retesta noturība (n = 17)**
 - $r_{re} = 0,91$, $p = 0,00$

Pētījuma ierobežojumi

- izlases sastāvs
- izlases veidošanas metode - nejaušības un sniega pikas princips

Secinājumi un priekšlikumi

- adaptācijas pirmais posms ir realizēts un iespējams adaptācijas procesu turpināt
- plānots izpētīt saistības ar garīgās prakses praktizēšanu, psihisko un fizisko veselību, dzīves jēgas apzināšanos un integrēšanu ikdienā

Paldies par uzmanību!

DR
S
R